

Causatives in English

Ettirgen Yapı

Have something done

Get something done

Have somebody do something

Get somebody to do something

Let somebody do something

Allow somebody to do something

Make somebody do something

Ettirgen Yapı (Causatives) Nedir?

Bir işin bir başkası tarafından yaptırılması durumunda "Ettirgen Yapı" kullanılır. Bir işin başka birine yaptırılma şekli rica, ikna, ücret karşılığı veya zorla olabilir. Yaptırılma şekline göre farklı ettirgen yapılar kullanırız.

Bir İşi Yaptırma

Have sth done

Get sth done

Kime yaptırıldığı belirtilmez.

Sadece işin yapıldığı vurgulanır.

Bir İşi Birine Yaptırma

Have sb do sth

Get sb to do sth

Kime yaptırıldığı belirtilir.

Rica, ücret veya ikna yoluyla.

Bir İşin Yapılmasına İzin Verme

Let sb do sth

Allow sb to do sth

Be allowed to do sth

Bir İşi Zorla Yaptırma

Make sb do sth

Be made to do sth

Have Something Done

Kural:

Subject + have + object + V3
(past participle)

Kullanım:

Bir işin birine yaptırıldığını belirtir ancak kime yaptırıldığı söylenmez.

Genellikle bir hizmet karşılığında (tamirci, kuaför, teknisyen vb.) bir işin yaptırılması durumunda kullanılır.

Zamanlara göre sadece "have" fiili çekimlenir, asıl fiil her zaman V3 formunda kalır.

ÖRNEK CÜMLELER

1. She has her hair cut every month.

(Her ay saçını kestirir.)

2. He will have his car repaired tomorrow.

(Yarın arabasını tamir ettirecek.)

3. They had their house painted last year.

(Geçen yıl evlerini boyattılar.)

4. We will have our passports renewed before our trip.

(Seyahatimizden önce pasaportlarımızı yenilettireceğiz.)

5. He had his computer fixed.

(Bilgisayarını tamir ettirdi.)

Have Something Done – Zamanlara Göre Kullanım

Zaman	Örnek Cümle
Present Simple	<i>We have our house painted every year.</i>
Present Continuous	<i>We are having our house painted this year.</i>
Present Perfect	<i>We have had our house painted this year.</i>
Past Simple	<i>We had our house painted last year.</i>
Past Continuous	<i>We were having our house painted at this time last year.</i>
Past Perfect	<i>We had had our house painted by the time we moved in.</i>
Future Simple	<i>We will have our house painted next year.</i>
Future Perfect	<i>We will have had our house painted by the end of the year.</i>

Dikkat: Zamanlara göre sadece "have" fiili değişir. Asıl fiil her zaman V3 (past participle) formunda kalır.

Get Something Done

Kural:

**Subject + get + object + V3
(past participle)**

Kullanım:

"Have something done" ile aynı anlama gelir.

Günlük konuşma dilinde (informal) daha sık tercih edilir.

"Have" yerine "get" kullanılır; yapı ve anlam aynıdır.

ÖRNEK CÜMLELER

1. She will get her passport renewed soon.

(Yakında pasaportunu yeniletecek.)

2. He got his phone fixed yesterday.

(Dün telefonunu tamir ettirdi.)

3. They were getting their house painted when I visited them.

(Onları ziyaret ettiğimde evlerini boyatıyorlardı.)

4. You can get your car serviced here.

(Arabanızı burada bakıma aldırabilirsiniz.)

5. She is getting her hair dyed right now.

(Şu anda saçını boyatıyor.)

6. We haven't gotten our visas approved yet.

(Henüz vizelerimizi onaylatamadık.)

Have Somebody Do Something

Kural:

**Subject + have + person + V1
(base form)**

Kullanım:

Bu yapıda işin kim tarafından ve kime yaptırılacağı bellidir.

İşin yaptırılma şekli rica veya ücret karşılığı olabilir.

Dikkat: Fiil V1 (yalın hâl) formundadır, "to" takısı kullanılmaz.

ÖRNEK CÜMLELER

1. She had a plumber fix the leaky faucet.

(Tesisatçıya damlatan musluğu tamir ettirdi.)

2. They had a mechanic replace the broken part in their car.

(Tamirciye arabalarındaki kırık parçayı değiştirttiler.)

3. I had a dentist clean my teeth last week.

(Geçen hafta dişçiye dişlerimi temizlettim.)

4. We had a carpenter build custom shelves for our home.

(Bir marangoza evimiz için özel raf yaptırdık.)

5. We will have a cleaner deep clean our carpets this weekend.

(Bu hafta sonu bir temizlikçiye halılarımızı temizlettireceğiz.)

6. She had a veterinarian give her dog a check-up.

(Veterinere köpeğini muayene ettirdi.)

Get Somebody to Do Something

Kural:

Subject + get + person + to + V1

Kullanım:

Bu yapıda bir işin birisini ikna yoluyla yaptırıldığı anlaşılır.

"Have somebody do" dan farklı olarak burada "to" takısı kullanılır.

Genellikle arkadaş, komşu, aile gibi yakın kişilerle kullanılır.

ÖRNEK CÜMLELER

1. We got our neighbor to water our plants while we were on holiday.

(Tatildeyken komşumuza çiçeklerimizi sulattık.)

2. Judy got Mike to lend her some money.

(Judy Mike'ı kendisine biraz para ödünç vermeye razı etti.)

3. I got my roommate to drive me to the airport.

(Oda arkadaşımı beni havalimanına götürmesi için ikna ettim.)

4. She will get her mom to babysit her kids on Friday night.

(Cuma akşamı annesine çocuklara baktıracak.)

5. She got her brother to fix her bike.

(Erkek kardeşine bisikletini tamir ettirdi.)

Let Somebody Do Something

Kural:

**Subject + let + person + V1
(base form)**

Kullanım:

Birisinin bir şey yapmasına izin vermek anlamında kullanılır.

"Let" fiilinden sonra "to" kullanılmaz.

Olumsuz hâli: "doesn't/don't let" şeklindedir.

ÖRNEK CÜMLELER

1. My sister lets me borrow her clothes sometimes.

(Kız kardeşim bazen kıyafetlerini ödünç almama izin verir.)

2. His parents let him stay out late on the weekends.

(Ailesi hafta sonları geç saate kadar dışarıda kalmasına izin verir.)

3. The teacher let the students work on their projects independently.

(Öğretmen öğrencilerin projelerini bağımsız çalışmalarına izin verdi.)

4. Her boss lets her leave early on Fridays.

(Patronu cuma günleri erken çıkmasına izin verir.)

5. Their teacher doesn't let them use phones during class.

(Öğretmenleri ders sırasında telefon kullanmalarına izin vermez.)

Allow sb to do sth / Be allowed to do sth

Allow sb to do sth

Subject + allow + person + to + V1

"Let" ile aynı anlama gelir ama daha resmi bir ifadedir.
"to" takısı gerektirir.

1. The school allows students to bring their own laptops.

(Okul, öğrencilerin kendi dizüstü bilgisayarlarını getirmesine izin verir.)

2. The gym allows members to bring a guest for free on Fridays.

(Spor salonu, üyelerin cuma günleri ücretsiz misafir getirmesine izin verir.)

3. My parents don't allow me to watch TV after 10 PM.

(Ailem saat 10'dan sonra TV izlememe izin vermez.)

Be allowed to do sth

Subject + be allowed + to + V1

"Allow" yapısının edilgen hâlidir. İzni kimin verdiği belirtilmez, izin alan kişi öznedir.

1. She is allowed to work from home on Fridays.

(Cuma günleri evden çalışmasına izin verilir.)

2. We are not allowed to bring pets into the office.

(Ofise evcil hayvan getirmemize izin verilmez.)

3. He is allowed to use the company car for business trips.

(İş gezileri için şirket arabasını kullanmasına izin verilir.)

Make sb do sth / Be made to do sth

Active: Make sb do sth

Subject + make + person + V1

Genellikle bir işin birisine zorla yaptırıldığını ifade eder.
"to" takısı kullanılmaz.

1. The coach makes the players practice every morning.

(Koç, oyunculara her sabah antrenman yaptırır.)

2. The director made the actors rehearse all day.

(Yönetmen, oyunculara bütün gün prova yaptırdı.)

3. The teacher will make the students present their projects.

(Öğretmen, öğrencilere projelerini sunduracak.)

Passive: Be made to do sth

Subject + be made + to + V1

Edilgen hâlde "to" takısı eklenir.

Aktif: make + V1 → Pasif: be made + to + V1

1. The players are made to practice every morning by the coach.

(Oyunculara koç tarafından her sabah antrenman yaptırılır.)

2. The actors were made to rehearse all day by the director.

(Oyunculara yönetmen tarafından bütün gün prova yaptırıldı.)

3. The students will be made to present their projects next week.

(Öğrencilere gelecek hafta projeleri sundurulacak.)

Dikkat: Active yapıda "to" yok → make sb do | Passive yapıda "to" var → be made to do

Ettirgen Yapılar – Özet Tablosu

Yapı	Formül	Anlam / Kullanım
Have sth done	S + have + obj + V3	İşi birine yaptırma (kime belirtilmez)
Get sth done	S + get + obj + V3	= Have sth done (günlük dilde)
Have sb do sth	S + have + person + V1	Birine yaptırma (rica / ücret)
Get sb to do sth	S + get + person + to V1	Birine yaptırma (ikna yoluyla)
Let sb do sth	S + let + person + V1	İzin verme
Allow sb to do sth	S + allow + person + to V1	İzin verme (resmi)
Be allowed to do sth	S + be allowed + to V1	İzin verilme (edilgen)
Make sb do sth	S + make + person + V1	Zorla yaptırma
Be made to do sth	S + be made + to V1	Zorla yaptırılma (edilgen)